

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 1

1-) Parçada semâlardan yeryüzüne, oradan canlılara ve zerrelere doğru nasıl bir ispat yolu kuruluyor? (22 kelime)

En büyük âlemden en küçük

2-) Göklerin ve yerin düzeni niçin tevhid açısından güçlü bir delil kabul ediliyor? (18 kelime)
Çünkü böylesine kapsamlı ve

3-) Güneş sistemi üzerinden yürütülen düşünce, dünyaya dair hangi kapıyı açar? (10 kelime)
Dünyanın da

4-) Yeryüzünde sürekli yenilenme, dolma ve boşalma hâlinin zikredilmesi hangi sonuca götürür? (13 kelime)
Bu değişimin gelişigüzel

5-) Metinde adalet ve hikmetin mizanından bahsedilmesi neyi düşündürür? (10 kelime)
Varlıkların düzensiz

6-) Bireylerin kâinat türlerinin özeti gibi görülmesi ne tür bir anlayış doğurur? (13 kelime)
Küçükte büyüğün izini

7-) Kandaki küçük parçacıkların belirli kanunlarla hareket etmesi neden önemlidir? (14 kelime)
En küçük seviyede

8-) Zerrelerin sanatın işlenişinde araç gibi görülmesi neyi vurgular? (13 kelime)
Maddenin en alt

9-) İnsan yüzlerindeki ayırt edici işaretlerin varlığı hangi sonuca delil olur? (12 kelime)
Her insanın özel

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 2

1-) Bu bölümde tevhid hangi yöntemle anlatılıyor: yalnız soyut bir iddia ile mi, yoksa gözlemlenebilir düzen üzerinden mi? (4 kelime)

Gözlemlenebilir

2-) Gökler ve yerin düzenli yaratılmış olması neden tesadüfe bırakılmıyor? (13 kelime)
Çünkü böylesi kapsamlı

3-) Güneş sistemi için kullanılan yönetim fikri, dünya için nasıl devam ettiriliyor? (10 kelime)
Büyük sistemdeki

4-) Yeryüzündeki sanat eserlerinin rububiyet ve terbiye altında olduğunun söylenmesi ne demektir? (11 kelime)
Onların sadece

5-) Bütün türlerin kudret altında olduğu kabul edilince, tek tek bireyler için neden ayrıca delil getiriliyor? (13 kelime)
Çünkü asıl sanatın

6-) Bir canlının küçük bir âlem gibi görülmesi tevhid açısından nasıl bir kolaylık sağlar? (12 kelime)
Tek bir canlıyı

7-) Canlıların iç yapısına kadar inilmesi, delilin gücünü nasıl etkiler? (12 kelime)
Delili derinleştirir; dış

8-) Zerrelerin düzenli görev yapmasıyla ilim arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (15 kelime)
Düzenli görev, önceden

9-) Bu farklılıkların ilim ve hikmete bağlanması neden anlamlıdır? (17 kelime)
Çünkü benzer varlıklar içinde

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 3

1-) Metindeki delil zinciri yukarıdan aşağıya inerken hangi iki uç arasında bağlantı kuruyor? (14 kelime)

Göklerin ve yerin

2-) Göklerin ve yerin yaratılışıyla başlanması neden isabetlidir? (16 kelime)

Çünkü en geniş ve

3-) Yeryüzündeki varlıkların “yerin meyveleri ve gayeleri” sayılması nasıl anlaşılmalıdır? (11 kelime)

Yerde ortaya

4-) Yeryüzünde serilip saçılan varlıkların sürekli değişmesi hangi açıdan anlamlıdır? (10 kelime)

Geçici görünmelerine

5-) Türlerin mükemmel fertlerinden söz edilmesi neden önemlidir? (14 kelime)

Çünkü genel düzenin,

6-) Hücreler, organlar ve sinirlerden söz edilmesi hangi anlama hizmet eder? (15 kelime)

Canlının yalnız dış

7-) Hücre ve kan unsurlarının düzenli hareket etmesi hangi aklî çıkarımı destekler? (11 kelime)

İşleyişin kör

8-) Zerrelerin görevli gibi çalışması, maddeye nasıl bir bakış kazandırır? (14 kelime)

Maddeyi başıboş bir

9-) Parçanın sonunda verilen ayet, baş ile son arasında nasıl bir bağ kuruyor? (17 kelime)

Kâinatın en geniş alanı

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 4

1-) Bu pasajda tevhid delili kurulurken önce hangi büyük yaratılış alanı ele alınıyor? (6 kelime)
Önce

2-) Bu sıralı anlatımın okuyucu üzerindeki en önemli etkisi nedir? (13 kelime)
Her seviyede aynı

3-) Dünyanın güneşe bağlı bir unsur olarak ele alınması neyi ispatta ara basamak olur? (14 kelime)
Yeryüzündeki işleyişin de

4-) Yeryüzündeki varlıkların çokluk içinde düzenli oluşu neyin göstergesidir? (8 kelime)
İlâhî ilmin

5-) Türlerin ardından ferdin ele alınması niçin sadece tekrar değildir? (14 kelime)
Çünkü ferdin özel

6-) Her bir ferdin küçük bir âlem gibi değerlendirilmesi neden dikkat çekicidir? (14 kelime)
Çünkü bir tek

7-) Kan içindeki küçük yapıların da ilahî emirle hareket ettiği söylenince hangi fikir dışlanmış olur? (11 kelime)
Maddî unsurların

8-) İnsanların yüz, ses ve dil bakımından ayrılması sosyal hayatta neye de hizmet eder? (8 kelime)
Kişilerin birbirinden

9-) Bütün pasajın ana mesajı bir cümleyle nasıl ifade edilebilir? (18 kelime)
Kâinatın en büyüğünden insanın

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 5

1-) Parçada kullanılan temel ispat tarzı daha çok tümevarım mı, yoksa tek bir örnekten genelleme mi görünmektedir? (10 kelime)

Daha çok

2-) Yeryüzünün o sisteme bağlı bir parça olarak anılması neyi göstermeyi amaçlar? (14 kelime)
Dünyanın da bağımsız

3-) Dünyanın bu ilahî idareye bağlı olması, yeryüzündeki varlıklar hakkında neyi gerektirir? (12 kelime)
Yerdeki yaratma, büyütme

4-) Yeryüzünün dolup boşalması ifadesi hangi gözleme dayanır? (13 kelime)
Varlıkların gelip geçmesi,

5-) Canlıların küçük bir kâinat özeti ve varlık kitabının kısa fihristi sayılması ne ifade eder? (15 kelime)
Her bir canlıda

6-) Canlıların bedenindeki küçük yapıların da aynı tasarruf altında görülmesi neye işaret eder? (14 kelime)
İlahî hâkimiyetin sadece

7-) Hücreler ve kan unsurlarının kanunla hareket etmesi hangi kavrama kapı aralar? (6 kelime)
Emir

8-) Yüzlerin, seslerin ve dillerin farklı oluşu hangi sıfatlara delil sayılıyor? (5 kelime)
İlim

9-) Ayetin sonunda “bilenler”e işaret edilmesi ne anlatır? (14 kelime)
Bu delilleri özellikle

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 6

1-) Metinde ilahî tasarrufun kapsamı hangi sırayla daraltılarak anlatılıyor? (21 kelime)

Gökler ve yerden başlayıp güneş

2-) Güneş sistemi örneği neden özellikle önemlidir? (13 kelime)

Çünkü büyük bir

3-) Dünya bu sisteme bağlı olduğuna göre, yeryüzündeki varlıklara dair hangi hükme ulaşılır? (13 kelime)

Onların da aynı

4-) Yeryüzündeki varlıkların ölçüyle düzenlenmesi, Allah'ın hangi ahlâkî ve aklî sıfatlarını yansıtır? (4 kelime)

Adaletini

5-) Enva ile efrad arasındaki ilişki bu metinde nasıl kuruluyor? (13 kelime)

Türlerin genel düzeninden,

6-) Canlının organlarına ve sinirlerine kadar inilmesi, anlatımın hangi özelliğini gösterir? (11 kelime)

Delilin yüzeyde

7-) Zerrelerin düzenli hareketine bakarak hangi inanç sonucu çıkarılıyor? (14 kelime)

En küçük unsurların

8-) İnsan yüzündeki ayırt edici çizgilerle dillerin ve seslerin farklı olması neden önemli bir delildir? (16 kelime)

Çünkü sayısız benzerlik içinde

9-) Bu bölümün sonunda verilen ayetin işlevi nedir? (16 kelime)

Baştan sona anlatılan delil

CEVAP ANAHTARI

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 1 - CEVAPLAR

- 1-) Parçada semâlardan yeryüzüne, oradan canlılara ve zerrelere doğru nasıl bir ispat yolu kuruluyor? En büyük âlemden en küçük birime doğru inen bir düzen gösteriliyor; her basamak bir sonrakinin aynı kudret ve idare altında olduğunu düşündürüyor.
- 2-) Göklerin ve yerin düzeni niçin tevhid açısından güçlü bir delil kabul ediliyor? Çünkü böylesine kapsamlı ve uyumlu bir düzen, dağınık güçlerle değil tek bir mutlak kudretle daha makul şekilde açıklanır.
- 3-) Güneş sistemi üzerinden yürütülen düşünce, dünyaya dair hangi kapıyı açar? Dünyanın da aynı mutlak idarenin bir parçası olduğu sonucuna açar.
- 4-) Yeryüzünde sürekli yenilenme, dolma ve boşalma hâlinin zikredilmesi hangi sonuca götürür? Bu değişimin gelişigüzel değil; ilim, kudret, adalet ve hikmet ölçüsüyle gerçekleştiği sonucuna götürür.
- 5-) Metinde adalet ve hikmetin mizanından bahsedilmesi neyi düşündürür? Varlıkların düzensiz değil, ölçülü ve yerli yerinde meydana getirildiğini düşündürür.
- 6-) Bireylerin kâinat türlerinin özeti gibi görülmesi ne tür bir anlayış doğurur? Küçükte büyüğü izini okuma ve bir varlıktan bütün yaratılış düzenine geçme anlayışı doğurur.
- 7-) Kandaki küçük parçacıkların belirli kanunlarla hareket etmesi neden önemlidir? En küçük seviyede bile bir emir, ölçü ve sevk bulunduğunu; tesadüfün açıklayıcı olamayacağını gösterir.
- 8-) Zerrelerin sanatın işlenişinde araç gibi görülmesi neyi vurgular? Maddenin en alt seviyesinin bile başıboş olmayıp maksatlı bir sanatın parçası olduğunu vurgular.
- 9-) İnsan yüzlerindeki ayırt edici işaretlerin varlığı hangi sonuca delil olur? Her insanın özel olarak bilindiği ve hikmetle farklı kılındığı sonucuna delil olur.

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Bu bölümde tevhid hangi yöntemle anlatılıyor: yalnız soyut bir iddia ile mi, yoksa gözlemlenebilir düzen üzerinden mi?

Gözlemlenebilir düzen üzerinden anlatılıyor.

2-) Gökler ve yerin düzenli yaratılmış olması neden tesadüfe bırakılmıyor?

Çünkü böylesi kapsamlı bir düzen, güçlü ve kuşatıcı bir irade ve kudret gerektirir.

3-) Güneş sistemi için kullanılan yönetim fikri, dünya için nasıl devam ettiriliyor?

Büyük sistemdeki sevk ve düzenin, dünyadaki işleyişte de sürdüğü gösteriliyor.

4-) Yeryüzündeki sanat eserlerinin rububiyet ve terbiye altında olduğunun söylenmesi ne demektir?

Onların sadece yaratılmadığı, aynı zamanda beslenip geliştirilip hikmetle sevk edildiği demektir.

5-) Bütün türlerin kudret altında olduğu kabul edilince, tek tek bireyler için neden ayrıca delil getiriliyor?

Çünkü asıl sanatın inceliği bireylerin özel yapısında ve kusursuz ayrıntılarında daha açık görünür.

6-) Bir canlının küçük bir âlem gibi görülmesi tevhid açısından nasıl bir kolaylık sağlar?

Tek bir canlıyı inceleyerek daha büyük yaratılış düzeni hakkında fikir yürütmeyi kolaylaştırır.

7-) Canlıların iç yapısına kadar inilmesi, delilin gücünü nasıl etkiler?

Delili derinleştirir; dış görünüşteki düzenin iç bünyede de aynı şekilde sürdüğünü gösterir.

8-) Zerrelerin düzenli görev yapmasıyla ilim arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Düzenli görev, önceden belirlenmiş bilgi ve ölçüye dayalı bir sevki gösterdiği için ilimle ilişki kuruluyor.

9-) Bu farklılıkların ilim ve hikmete bağlanması neden anlamlıdır?

Çünkü benzer varlıklar içinde her birine özel ayırt edici özellik vermek bilinçli ve maksatlı bir tercih gerektirir.

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 3 - CEVAPLAR

- 1-) Metindeki delil zinciri yukarıdan aşağıya inerken hangi iki uç arasında bağlantı kuruyor?
Göklerin ve yerin yaratılışı ile insanların yüz, dil ve ses farklılıkları arasında bağlantı kuruyor.
- 2-) Göklerin ve yerin yaratılışıyla başlanması neden isabetlidir?
Çünkü en geniş ve herkesçe fark edilen düzen orada görüldüğü için delile sağlam bir başlangıç sağlar.
- 3-) Yeryüzündeki varlıkların “yerin meyveleri ve gayeleri” sayılması nasıl anlaşılmalıdır?
Yerde ortaya çıkan varlıkların, yeryüzünün neticesi ve hikmetli ürünleri olduğu anlaşılmalıdır.
- 4-) Yeryüzünde serilip saçılan varlıkların sürekli değişmesi hangi açıdan anlamlıdır?
Geçici görünmelerine rağmen belirli ölçü ve hikmetle yenilenmeleri açısından anlamlıdır.
- 5-) Türlerin mükemmel fertlerinden söz edilmesi neden önemlidir?
Çünkü genel düzenin, tek tek bireylerde daha somut ve ayrıntılı şekilde ortaya çıktığını gösterir.
- 6-) Hücreler, organlar ve sinirlerden söz edilmesi hangi anlama hizmet eder?
Canlının yalnız dış yapısının değil, iç işleyişinin de aynı ilahî ilim ve kudretle düzenlendiğini anlatır.
- 7-) Hücre ve kan unsurlarının düzenli hareket etmesi hangi aklî çıkarımı destekler?
İşleyişin kör tesadüfle değil, bilgiye dayalı bir düzenlemeyle sürdüğü çıkarımını destekler.
- 8-) Zerrelerin görevli gibi çalışması, maddeye nasıl bir bakış kazandırır?
Maddeyi başıboş bir yığın değil, hikmetli yaratılıştaki kullanılan düzenli bir unsur olarak görmeyi kazandırır.
- 9-) Parçanın sonunda verilen ayet, baş ile son arasında nasıl bir bağ kuruyor?
Kâinatın en geniş alanı ile insanın en özel ayırt edici özelliklerini aynı ilahî delil zinciri içinde birleştiriyor.

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Bu pasajda tevhid delili kurulurken önce hangi büyük yaratılış alanı ele alınıyor?

Önce gökler ve yer ele alınıyor.

2-) Bu sıralı anlatımın okuyucu üzerindeki en önemli etkisi nedir?

Her seviyede aynı düzenin görülmesiyle tevhid fikrini daha güçlü ve kapsamlı biçimde kavratmasıdır.

3-) Dünyanın güneşe bağlı bir unsur olarak ele alınması neyi ispatta ara basamak olur?

Yeryüzündeki işleyişin de kâinattan kopuk olmayıp aynı yönetimin devamı olduğunu ispatta ara basamak olur.

4-) Yeryüzündeki varlıkların çokluk içinde düzenli oluşu neyin göstergesidir?

İlahî ilmin kuşatıcılığının ve kudretin ölçülü işleyişinin göstergesidir.

5-) Türlerin ardından ferdin ele alınması niçin sadece tekrar değildir?

Çünkü ferdin özel düzeni, türde görülen genel kanunun somut ve daha ince bir görünümüdür.

6-) Her bir ferdin küçük bir âlem gibi değerlendirilmesi neden dikkat çekicidir?

Çünkü bir tek varlıkta büyük kâinattaki ölçü, denge ve sanatın yoğun bir özeti görülür.

7-) Kan içindeki küçük yapıların da ilahî emirle hareket ettiği söylenince hangi fikir dışlanmış olur?

Maddî unsurların kendi başına bağımsız güç sahibi olduğu fikri dışlanmış olur.

8-) İnsanların yüz, ses ve dil bakımından ayrılması sosyal hayatta neye de hizmet eder?

Kişilerin birbirinden tanınmasına ve karışıklığın önlenmesine hizmet eder.

9-) Bütün pasajın ana mesajı bir cümleyle nasıl ifade edilebilir?

Kâinatın en büyüğünden insanın en ince ayrıntısına kadar her şey tek bir ilahî kudretin eseri ve idaresi altındadır.

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Parçada kullanılan temel ispat tarzı daha çok tümevarım mı, yoksa tek bir örnekten genelleme mi görünmektedir?

Daha çok çok sayıda basamağı bir araya getiren tümevarım görünmektedir.

2-) Yeryüzünün o sisteme bağlı bir parça olarak anılması neyi göstermeyi amaçlar?

Dünyanın da bağımsız değil, bütün kâinatı yöneten aynı ilahî tasarrufa bağlı olduğunu göstermeyi amaçlar.

3-) Dünyanın bu ilahî idareye bağlı olması, yeryüzündeki varlıklar hakkında neyi gerektirir?

Yerdeki yaratma, büyütme ve yönetmenin de aynı ilahî idareye bağlı olmasını gerektirir.

4-) Yeryüzünün dolup boşalması ifadesi hangi gözleme dayanır?

Varlıkların gelip geçmesi, nesillerin değişmesi ve tabiatta sürekli bir yenilenmenin görülmesi gözlemine dayanır.

5-) Canlıların küçük bir kâinat özeti ve varlık kitabının kısa fihristi sayılması ne ifade eder?

Her bir canlıda geniş kâinata ait birçok özellik ve düzenin yoğun şekilde toplandığını ifade eder.

6-) Canlıların bedenindeki küçük yapıların da aynı tasarruf altında görülmesi neye işaret eder?

İlahî hâkimiyetin sadece genel kanunlarda değil, en ince ayrıntılarda da geçerli olduğuna işaret eder.

7-) Hücreler ve kan unsurlarının kanunla hareket etmesi hangi kavrama kapı aralar?

Emir ve nizam kavramına kapı aralar.

8-) Yüzlerin, seslerin ve dillerin farklı oluşu hangi sıfatlara delil sayılıyor?

İlim ve hikmete delil sayılıyor.

9-) Ayetin sonunda “bilenler”e işaret edilmesi ne anlatır?

Bu delilleri özellikle düşünen, araştıran ve mana çıkaran kimselerin daha iyi fark edeceğini anlatır.

lisans 32-soz-p20-2-mevkif-1-maksad-kudretin-silsile-i-tasarrufu-ve-ayetle-hulasasi - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Metinde ilahî tasarrufun kapsamı hangi sırayla daraltılarak anlatılıyor?

Gökler ve yerden başlayıp güneş sistemine, dünyaya, yeryüzündeki varlıklara, türlere, bireylere, canlı iç yapısına ve en sonunda zerrelere kadar daraltılarak anlatılıyor.

2-) Güneş sistemi örneği neden özellikle önemlidir?

Çünkü büyük bir kozmik düzenin belli bir merkezî idareyle yürüdüğünü açık biçimde düşündürür.

3-) Dünya bu sisteme bağlı olduğuna göre, yeryüzündeki varlıklara dair hangi hükme ulaşılır?

Onların da aynı kudretin yaratması, yönetmesi ve terbiye etmesi altında olduğu hükmüne ulaşılır.

4-) Yeryüzündeki varlıkların ölçüyle düzenlenmesi, Allah'ın hangi ahlâkî ve aklî sıfatlarını yansıtır? Adaletini ve hikmetini yansıtır.

5-) Enva ile efrad arasındaki ilişki bu metinde nasıl kuruluyor?

Türlerin genel düzeninden, o türlerin kusursuz ve düzenli tek tek bireylere geçilerek kuruluyor.

6-) Canlıların organlarına ve sinirlerine kadar inilmesi, anlatımın hangi özelliğini gösterir?

Delilin yüzeyde kalmayıp derinleştirilerek en ince biyolojik düzeye kadar götürüldüğünü gösterir.

7-) Zerrelerin düzenli hareketine bakarak hangi inanç sonucu çıkarılıyor?

En küçük unsurların bile ilahî ilim, kudret ve emir dışında hareket etmediği sonucu çıkarılıyor.

8-) İnsan yüzündeki ayırt edici çizgilerle dillerin ve seslerin farklı olması neden önemli bir delildir?

Çünkü sayısız benzerlik içinde karışıklık olmadan ayrılık ve kimlik verilmesi yüksek bir bilgi ve hikmet gerektirir.

9-) Bu bölümün sonunda verilen ayetin işlevi nedir?

Baştan sona anlatılan delil zincirini özetleyip semâlardan insandaki farklılıklara kadar her şeyi ilahî ayetler olarak toplar.